

ATÖLYE ÇALIŞMALARI

Atölye çalışmalarıyla 2003 yılında Türkiye’de yeni bir sayfa açtık . Engellilere yönelik yaptığımız bu çalışmalarda önceliğimiz sivil toplum, yerel yönetimler, özel eğitim merkezleri, kamu ve özel sektörün dikkat sınırlarını genişletmek, engelliler ve ailelerinin yaşadığı problemler için özgün çözüm yolları bulmalarını sağlamak, düşünmenin boyutlarını öğretmek ve geliştirmektir. Bilginin doğru şekilde uygulanmasını sağlamak temel hedefimizdir.

Atölye çalışmaları sırasında pratik çalışmalara, deneyimlere ve uygulamalara daha fazla yer verdik. Bu sayede atölye konularını öğrenme ve uygulama kabiliyetini kolay kazanılmasını sağladık. Dünyada engelliler için uygulanan ve başarılı olan programları başarıyla uyguladık. Bu çalışmalarla engelliler için değişim ve gelişim başlamıştır.

Bir Günlük Askerlik 2003

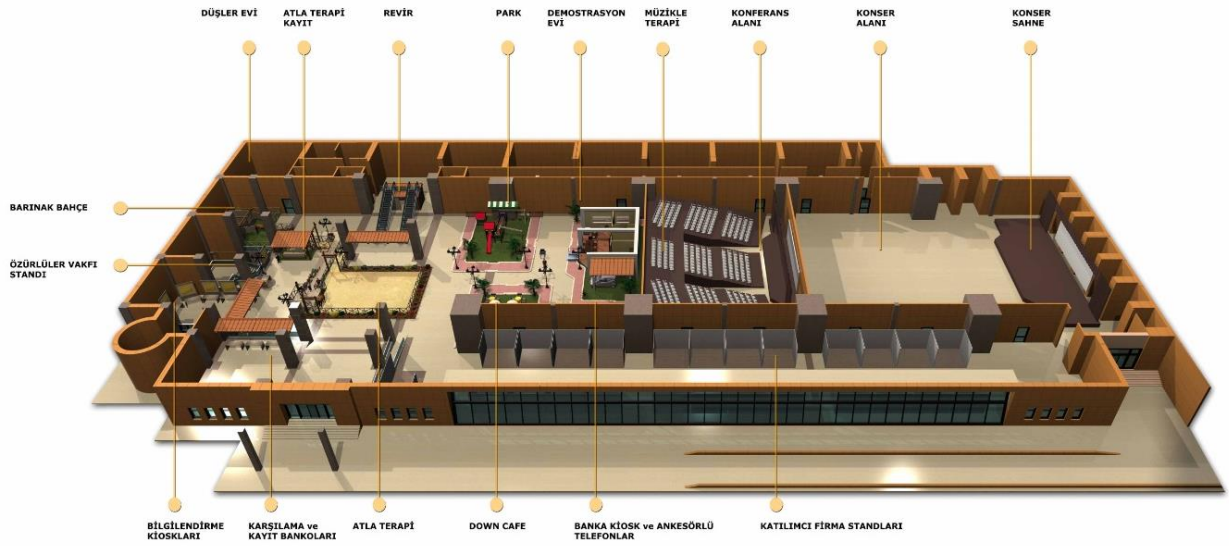
İstanbul İl Jandarma Komutanlığı'nın "Temsili Askerlik Uygulaması" ilk kez zrller Vakfı ortaklığı ile dönemin cumhurbaşkanı sayın Ahmet Necdet SEZER'in himayesinde '03 Kongre Sergi Ve Sosyal Etkinlikler' kapsamında gerçekleştirildi. Temel eēitimden geçen ve çeşitli etkinliklere katılan engelliler, ailelerin de katıldığı yemin töreni ile teskerelerini aldılar. Askerlik yaşına gelmiş engellilerin temsili askeri hizmetlerini gerçekleştirmeleri ve kışla hayatını tanımaları için yapılan bu organizasyon kongrenin ikinci günü olan 14 Haziran 2003 tarihinde Askeri Müze Kültür Sitesi'nde gerçekleştirilmiştir. Engelli generimiz için yapılan Temsili Askerlik Uygulaması günümüzde de başarıyla devam etmektedir.

YÜZLEŞME SOKAĞI

Herkes tüm yaşamsal alanlara ulaşma hakkına sahiptir. Yerel yönetimler yaptıkları temel altyapı yatırımlarıyla kentsel mimarinin şekillenmesinde önemli rol oynar. Kamusal alanlar (kamunun kullanımına açık resmi ve özel tüm yapılar) açık alanlar (sokak ,cadde ,meydanlar ,parklar v.b..) konutlar, toplu taşımacılık ve trafik düzenlemeleri engelli birey için hala çözülememiş bir sorundur.Yerel yönetimler, ilgili tüm kurum ve kuruluşlar bu soruna yasal sorumlu olarak çözüm getirmek zorundadır.

2006 yılında Lütfi Kırdar Kongre Sergi Sarayı Rumeli Salonunda 4000m2 alana kurduğumuz **“Yüzleşme Sokağı”** adını verdiğimiz sokakta engelliye uygun ev, cadde, park , cafe gibi mekanlar bir arada kurulmuş mimari şartlar oluştuğunda engellilerin de herkes gibi sıradan bir yaşam sürdürebilecekleri vurgulanmıştır. **“Halk mimarisi”** anlayışıyla yapılan yüksek kaldırımları birebir uygulayıp engellinin dışarıda nasıl zorluklar yaşadığını uygulamalı olarak gösterdik.Bu alanı İstanbul Büyükşehir Belediyesi iştiraki, İstön A.Ş katkılarıyla kurduk. **“Kamu alanlarını tekerlekli sandalyeye uygun hale getirdiğinizde dünya herkes için güzel olur”** mesajını verdik.

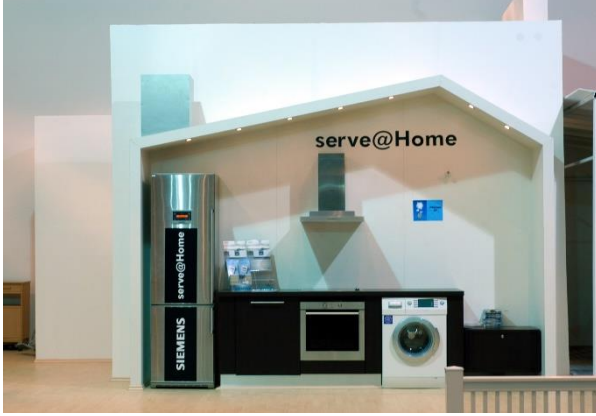

“Sıradan Bir yaşam” adını verdiğimiz Harbiye Askeri Kültür Sitesinde 2007 yılında gerçekleşen ikinci uygulamayla da engelli olarak tanımlanan bireyleri, toplumun ayrı bir kesimi olarak niteleme yerine toplumun bir parçası olarak algılayabilmek ve buna olanak sağlayabilmek için, kentsel ve  aėda  mimari anlayışıyla Beyoğlu istiklal caddesini modelledik.

EV

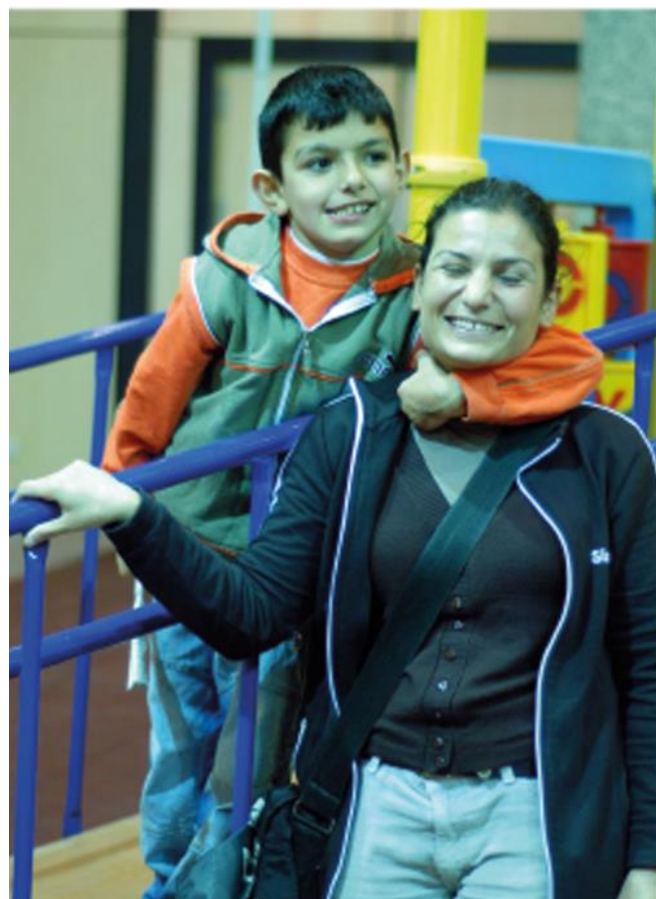
Yüzleşme sokağı içinde oluşturulan uluslararası standartlarda 72m2 olarak dizayn edilmiştir. Kaymaz zemin döşenmiş odalar, engelliler için üretilen yatak odası ,banyo ve mutfaktan oluşmuştur. Evin mutfağı Siemens ve Eczacıbaşı İntema Mutfak ,yatak odası Tempur ve Atamar Medikal ,banyo Eczacıbaşı Vitra tarafından yapılmıştır.

OYUN PARKI

Bireysel gelişim sürecine olumlu katkıları olan çocuk parklarının en önemli özelliği bireylerin biraraya gelmesini sağlayarak sosyal ilişkileri geliştirmeleridir. Her yerel yönetim fark gözetmeksizin bu alanların herkesin kullanımına uygun hale getirmelidir. Yüzleşme sokağı içinde 200 m2 alana kurulmuş park uygulaması engelliler için özel parkların yapılması değil her parkın engelliye uygun hale getirilmesine vurgu yapmıştır. Engelliye uygun oyun parkı ekipmanları Cemer Grup tarafından üretilmiştir. Oyuncakların engelli bireye uygun üretilmesine Özürlüler Vakfı fizyoterapistleri ve mimarları katkı sağlamıştır. Bu uygulamadan sonra tüm yerel yönetimlerin teknik şartnamelerine bu husus girmiştir.

Down Kafe:

Bu çalışma Özürlüler Vakfı'nın 14.01.1999 tarihinde davetli olarak gittiği Almanya Düsseldorf Rehacare Fuar'ında gördüğü bir atölye çalışmadır. Down Kafe'de özellikle Down Sendromlularının çalıştırılması bizi etkilemiştir. Projenin uygulaması hakkında uzmanlarla görüşülmüş atölye çalışması Türkiye'de ilk defa 13-15 Haziran 2003 tarihleri arasında kongre süresi boyunca, Askeri Müze Kültür Sitesi orta bahçede kurulmuştur.

2006 yılında Lütfi Kırdar Kongre Sergi Sarayı Rumeli salonunda , 2007 yılında Harbiye Askeri Kültür Sarayında düzenlediğimiz Kongrelerde Ankara belediyesinin uyguladığı, çengel cafe 200m2 alana kurulmuştur. Bu kafe kongre etkinliği boyunca katılımcılara hizmet vermiştir. 2003 yılında Aile Sosyal Polikatarlar Bakanı Güldal Akşit, 2006 yılında Devlet Bakanı Hasan Gemici , 2007 yılında Milli Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik konuk olmuştur. Down Kafe aynı zamanda bir çok ünlüğe ev sahipliği yapmıştır. Fatih Terim, Halit Ergenç, Ceyda Düvenci, Ali Kırca, Oğuz Haksever, Yılmaz Büyükerşen bu ünlülerden bazılarıdır.

Down Kafe projesi daha sonra, yerel yönetim ve sosyal hizmetler tarafından uygulanmıştır.

Düş Evi

Zihinsel engelli bireyler ihtiyaçlarını ifade edememe ve diğer bireylerle iletişim kuramamanın sonucunda bazen saldırgan davranışlar sergilemektedir. Zihinsel engellilerin saldırganlık ve dikkat eksikliği gibi davranış problemleri açısından risk grubu oldukları saptanmıştır. Bu duruma neden olan faktör yalnızca düşük olan zekaları değildir. Kişilik ve çevresel faktörlerde bu durumda etkilidir. Bu davranış sorunları zihinsel engelli çocuklarda gelişimin ilk yıllarından başlayarak eğitim ve yaşamı süresince devam edebilir. İşte bu anlarda sakinleşebilecekleri bu oda renklerin ve objelerin beyin üzerinde bıraktığı etkiyi dikkate alarak Özürlüler 06 kongresi içinde uygulanmış ve özel eğitim merkezlerine tanıtılmıştır.

YÜZLEŞME TÜNELİ

Haliç Kongre Merkezi fuaye alanında kurulan “Yüzleşme Tüneli” nden Beyoğlu Belediye Başkanı Ahmet Misbah Demircan, sanatçılar ve kongre katılımcıları geçerek kısa da olsa özürllülerin yaşadığı sıkıntılarla empati kurma olanağı yakaladılar. Üç bölümden oluşan tünelin ilk bölümü görme özürllü bireyleri anlamak adına kuruldu. Tamamen karanlık olan bölümden geçen katılımcılar, içerde bulunan sütunlara ve engellere çarparak yollarını bulmaya çalıştılar. Tünelin ikinci bölümünde ise, işitme kaybı olan bireyleri anlamak adına, tünelin duvarlarına futbol maçı, konser, şarkı klipleri, hareketli sokak görüntüleri, trafiğı sıkışmış cadde görüntüsü, röportaj görüntüleri sessiz olarak yansıtıldı. Günlük hayatımızda oldukça yüksek sesle izlemeye veya görmeye alıştığımız bu görüntüler sessiz olarak tünelin duvarlarına yansıtıldı. Aynı zamanda da odaya bir uğultu hakimdi. Çünkü az işiten bireyler, günlük yaşamda etraflarındaki sesleri ayırmakta güçlük çektiklerinden karmaşık sesler olarak duyuyorlardı, bu nedenle tehlike belirten sesleri ayırt etmede yaşadıkları güçlükler ifade edilmeye çalışıldı. Son bölümde ise basamakları oldukça yüksek bir merdiven ve üzerinde bir dağ görseli vardı. Bu son bölümün önünde “ yüksek merdivenler tekerlekli sandalyedekiler için bu dağ kadar aşılması güç” yazıyordu. Merdivenlerin önünde duran tekerlekli sandalyeye oturan bireyler önlerindeki yüksek dağ gibi duran merdivenlerin önüne gelince, çaresizliğı hissetme olanağına sahip oldular. Bu uygulama daha sonra dünya üzerinde 130’den fazla şehirde 8 milyondan fazla insana “dokunmuş” Karanlıkta Diyalog deneyimi İstanbul Social Enterprise tarafından 20 Aralık 2013 yılında Gayrettepe Metro İstasyonunda hayata geçirilmiştir.

Müzikle Terapi

Müzik Terapi, bireylerin Psikolojik, fiziksel, sosyal ve zihinsel ihtiyaçlarının karşılanmasında müziği ve müzik aktivitelerinin kullanıldığı uzmanlık alanıdır. Özürlüler Vakfı, müzik terapi uygulamasını ilk defa Dr. Oruç Güvenç danışmanlığında, Tümata gurubuyla 2004 yılında Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde şizofren hastalara uygulamıştır. Bu uygulamaya Avusturya, Almanya'dan müzik terapistleri de katılmıştır. Daha sonra ,müzik terapi 2006 yılında Özürlüler'06 Kongresinde bilimsel çalışma olarak sunulmuştur. Bugün başta ABD ve Avrupa olmak üzere dünyanın birçok yerinde psikiyatrik hastalıkların tedavisinde müzikten yararlanılmaktadır. Müzik terapisi psikiyatri temelli hastalıklarda 1950'lerden bu yana etkin olarak kullanılmakla birlikte 1977'de Amerika müzikle tedaviyi bir bilim dalı olarak kabul etmiştir.

ATLA TERAPİ (Hippoterapi)

Özürlüler Vakfı, engelli çocukların tedavisinde destekleyici rol oynayan bir terapi yöntemi olan Atla terapi uygulamasını 14.01.1999 tarihinde davetli olarak gittiği Almanya Düsseldorf Rehacare Fuar'ında görmüştür. Özel olarak yetiştirilmiş atlar ve uzman fizyoterapistler eşliğinde uygulanan terapi seansları fiziksel, zihinsel ve duygusal bozukluğu olan çocukların gelişimine katkı sağladığı için, Doktor raporuyla izin verilen tüm engelli çocukların faydalanabileceği Atla Terapi; atın klasik metodolojisi üzerine kurulu hareketini, uzman terapistin yöntemleriyle birleştirerek uygulanan destekleyici bir yöntem olarak kullanılıyor. Klasik hastane ortamından uzakta, dinlendirici doğal tabiat atmosferinde atların iyileştirici özelliklerinden yararlanmayı sağlayacak yöntemlerle, engelli çocukların psiko-sosyal gelişimlerini, fiziksel fonksiyonlarını, becerilerini, özgüvenlerini güçlendirip onların hayata uyumlarını kolaylaştırılması hedefleniyor. Bu uygulama ilk olarak 2006 yılında Özürlüler'06 kongresinde Engellilere Binicilik ve Atla Terapi Derneği'nin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Terapi için gerekli olan donanımı Pakpen, mimari düzenleme Tek Ürün Tasarım tarafından sağlanmıştır. Uygulama için Lütfü Kırdar Kongre Merkezi Rumeli salonuna malenç alanı kurulmuş, atlar getirilerek uygulama Fizyoterapistler eşliğinde sunulmuştur.

Görünmez Alanlar Atölyesi

Farklılık, İnsanlar ve Kurulu Alanlar.

Kurulu alan kullanıcıları üç insan gruplarına odaklanmışlardır. Körler, az görenler ve görebilen insanlar. Carlos Mourão Pereira'nin kör evresinin dört mimari çalışmasından güvenlik ve duyuşsal konfor gereksinimleri incelenmiştir. Sunum iki gruba bölünmüştür, her ikisinde kapsamlı tasarım ve dönemsel alanları ile ilişkilidir. İlki görebilme kavramını bir strateji olarak kapsamlı evler için inceler. İkincisi kullanabilirlik kavramını bir strateji olarak kapsamlı kamu alanları için inceler.

Bu Atölye çalışması ilk defa 28 Mayıs 2010 yılında Haliç Kongre Merkezinde gerçekleştirildi. Portekizli görme Özürlü mimar Carlos Mourao 'nun gerçekleştirdiği 'Görünmez Alanlar, Çoklu Duyumsal Atölye Çalışması' 3 bölümden oluştu. Mimarlık bölümü öğrencilerinin katıldığı çalışmanın ilk bölümünde, yapılacak çalışma hakkında bilgiler aktarıldı. Ardından Rahmi koç Müzesi'ne gidilerek çalışmaya katılanların gözleri bağlanarak farklı mekanları görmeden nasıl algıladıkları üzerine bir uygulama yapıldı. Tekrar Kongre Merkezine dönülerek, katılımcılar deneyimlerini aktardılar. Bu çalışma sayesinde, Mimarlık bölümü öğrencileri, gerçekleştirecekleri projelerde görmeyenleri de hesaba katarak nasıl bir evrensel tasarım gerçekleştirebilecekleri hakkında bilgi edindiler. Ardından Rahmi koç Müzesi'ne gidilerek çalışmaya katılanların gözleri bağlanarak farklı mekanları görmeden nasıl algıladıkları üzerine bir uygulama yapıldı. Tekrar Kongre Merkezine dönülerek, katılımcılar deneyimlerini aktardılar. Bu çalışma sayesinde, Mimarlık bölümü öğrencileri, gerçekleştirecekleri projelerde görmeyenleri de hesaba katarak nasıl bir evrensel tasarım gerçekleştirebilecekleri hakkında bilgi edindiler.

Görme Engelli Portekizli Mimar Dr. Carlos Mourao Pereira ve Dr. Mimar Özlem Belir, Sultan II. Bayezid Külliyesi Sağlık Müzesinde, 'Tarihi Mekanlarda Bulunmaktan Keyif Alıyorum' atölyesini 25 mimarlık fakültesi öğrencisi ile birlikte gerçekleştirmiştir.

2010 yılında İstanbul'u ziyaret ettiğinde 'Tarihi mekânlarda bulunmaktan keyif alıyorum, Mimari öyle olağanüstü ki, akustik ve kokular sayesinde mekan algılayabiliyorum.' diyen, görme yetisini 2006 yılında kaybeden mimar Carlos Mourao atölye çalışmasına tasarım alanında çalışan, yeni mezun ve öğrencilerin katılımıyla gerçekleşmiştir. Atölyenin amacı; tasarım sürecinde, görünmezlik boyutunun uygulanabilme deneyimi, olarak açıklanabilir. Çoklu duyularımızla mekân okumak, deneyimlemek ile ilgili tarihi bir mekânda farklı deneyimler paylaşılmıştır. Tüm gün süren atölye çalışması 3 aşamada gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada, kısa bilgilendirme oturumunu yapılmış, ikinci aşamada Sağlık Müzesi içinde görünmezlik deneyimi yaşatılmıştır. Son aşamada ise, külliye içerisinde bir tasarım stüdyosu çalışması yapılarak, katılımcıların deneyimlerinden edindikleri tecrübeleri çeşitli araçlarla sunum olarak hazırlanarak çalışmalar kongre alanında sergilenmiştir.

“Benim yerimde olsaydın!” Atölyesi

29 Mayıs 2010 yılında Haliç Kongre Merkezinde yapılan Kongre'de A.B.D. Southern Polytechnic Üniversitesi'nden Mine Haşhaş Değertekin'in gerçekleştirdiği “Engelli olmak: Benim yerimde olsaydın!” isimli atölye çalışmasında, Mimarlık bölümü öğrencileri ve farklı gruplardan katılımcılara, bedensel ve görme engellilerin denetiminde bir çalışma gerçekleştirdi. Katılımcı grup iki gruba ayrıldı. Birinci grup tekerlekli sandalye kullandı, ikinci gruptakilerin ise gözleri siyah bantlarla bağlanarak alanda yollarını beyaz baston ile bulmaları istendi.

Tekerlekli sandalye bağımlısı bir katılımcının, tekerlekli sandalye kullanımına ilişkin verdiği kısa bilginin ardından çalışmaya geçildi. Katılımcılar önce tekerlekli sandalye kullanımına ilişkin temel bilgileri aldıktan sonra kongre alanı içinde ilk defa kullandıkları tekerlekli sandalye ile dolaşmaya başladılar. Tekerlekli sandalyeyi kullanırken oldukça zorlandıkları gözlenen katılımcılar, bazı bölümlere geçememenin de verdiği sıkıntıyı yaşadılar.

Aynı çalışmanın diğer bölümünde ise görme engelli bir birey önce katılımcılara, görme engellilerin kullandığı bastonu nasıl kullanmaları gerektiğini aktarıp, nelere dikkat etmelerini anlattıktan sonra çalışmaya geçildi. Gözleri bağlanıp ellerine beyaz baston verilen katılımcılar, kongre fuaye alanında yürürken birçok engelle karşılaşp, yürümekte oldukça zorlandılar. Çalışmanın sonunda katılımcıların hissettiklerini ve deneyimlerini aktarmaları istendi.

